

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ІНСТИТУТ МИСТЕЦТВ
КАФЕДРА ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор
з науково-методичної та навчальної
роботи

Олексій ЖИЛЬЦОВ

« » 2020 р.

ПРОГРАМА

НАВЧАЛЬНОЇ - ПРАКТИКИ (ПЛЕНЕР)

для студентів спеціальності 023 «Образотворче мистецтво,
декоративне мистецтво, реставрація»
освітнього рівня першого (бакалаврського)
освітньої програми 023.00.03 «Декоративне мистецтво»

Київ – 2020

Розробник: Стрельцова Світлана Вікторівна, викладач кафедри образотворчого мистецтва Київського університету імені Бориса Грінченка

Програму практики розглянуто і затверджено на засіданні Вченої ради Інституту мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка

Протокол № ___ від «___» _____ 2020 р.

Секретар Ольга КОНОВАЛОВА

Програму практики розглянуто і затверджено на засіданні кафедри образотворчого мистецтва Інституту мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка

Протокол № 5 від «21» травня 2020 р.

Завідувач кафедри образотворчого мистецтва Ольга ШКОЛЬНА

Програму практики погоджено з гарантом освітньо-професійної програми 023.00.03 «Декоративне мистецтво»

«___» _____ 2020 р.

Гарант освітньо-професійної програми 023.00.03 «Декоративне мистецтво» Ольга КОНОВАЛОВА

Програму практики перевірено
«___» _____ 2020 р.

Заступник директора з науково-методичної та навчальної роботи Алла ТАРАННИК

Пролонговано:

На 20 ___/20___ н.р. _____ (підпис) (_____) (ПІБ), «___» ___ 20___ р., протокол № ___

На 20 ___/20___ н.р. _____ (підпис) (_____) (ПІБ), «___» ___ 20___ р., протокол № ___

На 20 ___/20___ н.р. _____ (підпис) (_____) (ПІБ), «___» ___ 20___ р., протокол № ___

На 20 ___/20___ н.р. _____ (підпис) (_____) (ПІБ), «___» ___ 20___ р., протокол № ___

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ (ПЛЕНЕРУ)

Найменування показників	Характеристика практики за формами навчання	
	Денна	Заочна
Навчальна практика (плерер)		
Вид практики	Обов'язкова	
Мова викладання, навчання, оцінювання	Українська	
Загальний обсяг кредитів / годин	6/180	-
Курс	4	-
Семестр	7	-
Кількість змістовних компонентів з розподілом:	1	-
Обсяг кредитів	6	-
Тривалість (у тижнях)	4	-
Форма семестрового контролю	залік	-

2. БАЗИ ПРАКТИКИ

Навчальна практика (плерер) проводиться на базі:

1. Інститут мистецтв;
2. парки та сквери м. Києва;
3. Національний історико-архітектурний музей «Київська фортеця»;
Національний заповідник «Софія Київська»;
4. Національний Києво-Печерський історико-культурний заповідник.

3. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ПРАКТИКИ

Мета навчальної практики (плерер) – поглиблення практичних навичок з матеріалознавства (роботи графічними та живописними матеріалами), ознайомлення студентів з технікою олійного живопису.

Завдання практики:

- Поглиблення знань з методів та прийомів роботи в техніці олійного живопису;
- закріплення практичних навичок роботи на відкритому просторі, передачі світло-повітряного середовища;
- розвиток просторової орієнтації, цілісного сприйняття натури з урахуванням загального тонового і колірної стану.
- закріплення навичок художнього відбору, вміння з різноманіття вибирати найголовніше, композиційно мислити.
- У результаті проходження практики у студента поглиблюються знання та вміння:
- вміння працювати на відкритому просторі, здійснювати збір матеріалу для майбутніх робіт, виконувати закінчені плерерні роботи, готувати їх до виставок, працювати різними матеріалами і техніками.
- знання методів ведення роботи в процесі написання художнього твору;
- знання техніки й технології роботи олійними фарбами;
- знання історії становлення і розвитку плерерного мистецтва.

У результаті проходження практики відповідно до освітньо-професійної програми 023.00.03 «Декоративне мистецтво» формуються загальні та фахові компетентності:

Програмні компетентності	Код	Значення компетентності
Загальні компетентності	ЗК 1	Світоглядна: здатність показати усвідомлення рівних можливостей і гендерних питань; здатність діяти з соціальною відповідальністю і громадянською свідомістю.
	ЗК 2	Дослідницька: здатність спрямувати себе певним шляхом для досягнення важливих цілей, що зробить внесок в розвиток знань через наукові дослідження.
	ЗК 5	Креативність: здатність проявляти творчий підхід в розробці ідей і в досягненні цілей досліджень.
	ЗК 6	Вирішення проблем: здатність справлятися зі стресом і ефективно вирішувати практичні завдання; здатність до конструктивної критики й самокритики
	ЗК 7	Самоосвітня: Здатність працювати самостійно, розробляти стратегії та керувати часом. Здатність скеровувати зусилля, поєднуючи результати досліджень та представляти результат вчасно.
Фахові компетентності спеціальності (ФК)	ФК 1	Базові загальні знання технік, матеріалів та інструментів рисунка, живопису, графіки.
	ФК 2	Базові знання законів і правил композиції. Володіти законами композиції під час виконання творчої роботи у галузі декоративного, образотворчого мистецтва.
	ФК 3	Володіти образно-асоціативною мовою при створенні художнього образу, демонструвати розвинену творчу уяву.
	ФК 6	Мати практичні навички використання відповідного технічного устаткування в творчих майстернях.
	ФК 11	Організаційні навички. Здатність до співпраці з митцями та іншими фахівцями; здатність до виконання творчих проєктів у складі групи на толерантних засадах.
	ФК 13	Здатність до навчання. Здатність шляхом самостійного навчання освоїти нові області, техніки й технології; використовуючи здобуті знання.

4. РЕЗУЛЬТАТИ ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИКИ

У результаті проходження практики студент повинен

вивчити:

- методи ведення творчого процесу художника;
- методи пошукових ескізів, композиційних рішень живописних і графічних творів.

виконати:

- визначену програмою кількість завдань у техніках олійного живопису;
- закріплюють вміння писати етюди пейзажів, виконують зображення портретів з руками та двох творчих сюжетно-тематичних робіт.
- низку робіт у різних техніках графіки;

- обумовлену програмою кількість швидких начерків м'якими матеріалами та етюдів олійними фарбами;
- підготувати звітну експозицію з оформлених робіт та пакет звітної документації.

Програмні результати навчання:

Код	Значення програмного результату
ПРН 1	Здатність усвідомлювати власну причетність до традицій і цінностей національної культури, спрямовувати власну творчість на соціальні проблеми, дотримуватися етичних принципів у професійній діяльності.
ПРН 2	Здатність продемонструвати базові знання та розуміння основ декоративного та образотворчого мистецтва: законів композиції, колористики, пластики і пропорцій об'ємів та фігур на площині та в просторі.
ПРН 3	Здатність продемонструвати на практиці набуті знання шляхом виконання творчої роботи в галузі декоративного і образотворчого мистецтва (живопис, графіка, скульптура) з урахуванням спеціалізацій (художня кераміка, дизайн ювелірних виробів)
ПРН 5	Здатність до навчання й самостійної науково-дослідної діяльності, здатність вести самостійну дослідницьку діяльність у галузі мистецтва на базі отриманих знань з фахових дисциплін
ПРН 6	Уміння виконувати оригінальні творчі проекти, проводити майстер-класи.
ПРН 7	Уміння використовувати характерні особливості художньо-образної мови різних видів та жанрів мистецтва, розуміння зв'язків образотворчого і декоративно-прикладного мистецтва з іншими видами мистецтва, природним і культурним середовищем життєдіяльності людини.
ПРН 8	Здатність вести креативну мистецьку діяльність. Уміння генерувати та втілювати нові оригінальні ідеї для досягнення творчих цілей. Готовність підвищити рівень власних професійних компетентностей, вивчати досвід роботи провідних зарубіжних та українських митців.
ПРН 9	Уміння працювати з матеріалами та інструментами, що забезпечують високу фахову якість виконання творів декоративного і образотворчого мистецтва
ПРН 11	Здатність до творчого та професійно-ділового спілкування із застосуванням фахової термінології.
ПРН 12	Уміння реалізовувати на практиці власну концепцію творчого проекту, користуючись передовим досвідом зарубіжних і вітчизняних колег.
ПРН 14	Оволодіння робочими навичками працювати самостійно (дипломна робота), або в творчій групі (участь у виставкових проектах), уміння отримати результат в рамках обмеженого часу з наголосом на професійну сумлінність та унеможливлення плагіату.

5. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ (ПЛЕНЕРУ)

Етапи проходження практики та види діяльності студентів	Розподіл годин між видами робіт
Етап 1. Художньо-творча робота практиканта	
1. Установча конференція	2
2. Вільна графіка (акварель, пастель, робота м'якими матеріалами) Короткострокові етюди на передачу стану природи.	40
3. Довготривалі етюди портрету з руками: олійний живопис (2 шт.)	36
4. Виконання пейзажу на передачу стану природи: олійний живопис (4 шт)	60

5. Виконання етюдів пейзажу з архітектурою: олійний живопис	20
6. Виконання сюжетно-тематичної композиції: олійний живопис.	20
7. Звітна конференція	2
Разом	180
Усього	180

6. ЗМІСТ ПРАКТИКИ

6.1. Особливості організації і проведення практики

Етап 1. Художньо-творча робота практиканта

1. Установча конференція (2 год.)

Ознайомлення з вимогами, програмою практики, особливостями техніки безпеки під час позааудиторної роботи, з вимогами до практиканта та задачами, які мають бути вирішені під час проходження практики. Перелік завдань для виконання практики.

Ознайомлення з місцем і часом проведення. Ознайомлення з програмою навчальної практики (пленеру), завданнями практики, матеріалами, інструментами. Ознайомлення з системою розрахунку рейтингових балів. Ознайомлення з особливостями роботи на великих та малих форматах, з правилами застосування різних художніх матеріалів.

2. Вільна графіка (акварель, пастель, робота м'якими матеріалами)

Короткострокові етюди на передачу стану природи. (40 год.)

Розмір: А4.

Матеріали: папір, папір тонований, акварель, пастель, графічні олівці, туш/перо/лінер, сангіна/соус/сепія, гумка.

Мінімальний обсяг: 100 начерків.

Виконання практичних завдань: загальних світло-тонових зарисовок пейзажів з архітектурою з різним освітленням. Передача загальних станів пейзажу впродовж дня й в різних погодних умовах на виявлення світло-тонового розподілу вугіллям, сангіною, соусом, тушшю та пером. Етюди пейзажу з постаттю людини як стафажного елемента в середовищі.

3. Довготривалі етюди портрету з руками:

олійний живопис (2 шт.) (36 год.)

Розмір: 50x70 см.

Матеріали: полотно / картон, олійні фарби, пензлі, розчинник.

Мінімальний обсяг: 2 роботи.

Виконання загальних тонально-кольорових етюдів з різним освітленням. Виконання етюдів методом стилізації зображення, узагальнення. Оволодіння методом та технікою роботи олійного живопису. Виконуються два етюди постаті в різних станах: на сонці і в тіні.

Необхідне уважне вивчення впливу пленерного освітлення на колір і тон тіла, зміни кольору і тону її площин під впливом середовища.

Дане завдання (як і всі пленерні завдання) бажано виконувати з підмальовком. Застосування підмальовка допоможе добитися в етюді пленерної свіжості і прозорості, зробити фактуру етюду більш різноманітною.

4. Виконання пейзажу на передачу стану природи: олійний живопис (4 шт.) (60 год.)

Розмір: 40x50 см.

Матеріал: полотно, олія.

Мінімальний обсяг: 4 етюди.

Виконується кілька етюдів пейзажу з урахуванням стану природи. Це може бути як ранок так і вечір. Значення кольорового співвідношення при створенні художником творчої роботи.

Створення олійних етюдів в певній техніці на тональні та кольорові співвідношення. Зображення загальних тонально-кольорових станів пейзажу впродовж дня і в різних погодних умовах, композиційно-тематичні завдання за мотивами оточуючої дійсності.

5. Виконання етюдів пейзажу з архітектурними формами: олійний живопис (20 год.)

Розмір: 60x80 см.

Матеріал: полотно, картон, олійні фарби, пензлі, розчинник.

Мінімальний обсяг: 1 етюд.

Міський пейзаж є найбільш складним і різноманітним видом пейзажу. У ньому можна знайти поєднання різних форм, планів, контрастів, матеріалів, об'ємів і простору. Ці елементи пейзажу потрібно навчитися організовувати в композицію.

Виконується кілька етюдів пейзажу з архітектурними будівлями різними за типом будівлі. Це можуть бути як сучасні так і старі будинки, мости тощо. Значення кольорового співвідношення в творчості художника.

Створення олійних етюдів в певній техніці на тональні та кольорові співвідношення. Зображення загальних тонально-кольорових станів пейзажу впродовж дня і в різних погодних умовах, композиційно-тематичні завдання за мотивами оточуючої дійсності.

6. Виконання сюжетно-тематичної композиції: олійний живопис (20 год.)

Розмір: 60x80 см.

Матеріал: полотно, картон, олійні фарби, пензлі, розчинник.

Мінімальний обсяг: 2 роботи.

Виконання сюжетно-тематичної композиції з використанням жанрових особливостей, загальних тонально-кольорових етюдів з різним освітленням. Виконання творчої роботи методом стилізації зображення, узагальнення. Оволодіння методом та технікою роботи олійного живопису. Необхідно

уважно виконати композиційну побудову, зміну кольору і тону, з'ясувати вплив середовища.

Добитися в творчій роботі колірною звучання, плернерної свіжості і прозорості.

У сюжетну композицію можна вводити техніку і стафаж, якщо це потрібно, щоб підкреслити зміст творчої роботи.

7. Звітна конференція (перегляд) (2 год.)

Навчальна практика завершується підсумковим переглядом, обговоренням і оцінкою практичних робіт, виконаних за програмою курсу відбором малюнків, ескізів для методичного фонду та звітної виставки.

6.2. Завдання для самостійної роботи для студентів-практикантів

Самостійно студенти-практиканти здійснюють 50 зі 100 необхідних короткострокових етюдів на передачу стану природи в техніках вільної графіки.

6.3. Обов'язки студентів під час проходження практики

Студенти зобов'язані:

- Під час установчої конференції (до початку практики) ознайомитися із
- програмою та змістом навчальної практики (плернер), умовами її проведення,
- вимогами до звітності та оцінювання її результатів;
- Своєчасно приходити на базу практики та працювати над завданнями;
- У повному обсязі виконати всі завдання, передбачені програмою практики;
- Нести відповідальність за виконану роботу;
- Представити виконані роботи на перегляді;

Тривалість робочого часу студентів під час проходження практики регламентується Кодексом законів про працю України та іншими законодавчими актами, що встановлюють соціально-трудові відносини, і складає для студентів віком від 18 років і старше не більше 40 годин на тиждень.

6.2. Обов'язки керівників практики від Університету та від бази практики

До обов'язків викладача-керівника від Університету входить:

- Ознайомлення студентів з програмою практики, метою, завданнями, критеріями оцінювання, системою та формами звітності;
- Контроль за своєчасним прибуттям студентів до бази практики та її відвідуванням, виконанням студентами програми практики та індивідуального завдання, строків її проведення;
- Забезпечення якісного проходження практики відповідно до затвердженої програми;

- Надання художньо-творчої допомоги студентам під час виконання завдань практики, проведення консультацій щодо ведення роботи;
- Участь в установчій та звітній конференціях;
- Участь у комісії із відбору студентських робіт на виставку; оцінювання результатів проходження практики.

7. КОНТРОЛЬ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ

7.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

№	Види діяльності	Форма звітності	Максимальна кількість балів		
			За одиницю	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
1	Вільна графіка (акварель, пастель, робота м'якими матеріалами) Короткострокові етюди на передачу стану природи.	Етюди, ескізи, зарисовки	5	100	500
2	Довготривалі етюди портрету з руками: олійний живопис (2 шт.)	Етюди	20	2	40
3	Виконання пейзажу на передачу стану природи, олійний живопис (4 шт.)	Етюд	20	4	80
4	Виконання етюду пейзажу з архітектурою: олійний живопис.	Етюд	20	1	20
5	Виконання сюжетно-тематичної композиції: олійний живопис.	Завершені роботи	20	1	20
Максимальна кількість балів					660
Коефіцієнт визначення успішності					6,6
Підсумковий рейтинговий бал					100

7.2. Перелік звітної документації

До звітної документації входять:

Виконані графічні та живописні роботи та демонстрація їх на загальному перегляді.

Робота студента оцінюватиметься за такими параметрами:

1. кількість завдань виконана в повному обсязі;
2. рівень виконання завдань;
3. якість відвідування та ставлення студента до практики;
4. своєчасне звітування за виконану роботу.

7.3. Вимоги до звіту про практику

Студент має виконати якісно та в повному обсязі всі роботи визначені програмою навчальної практики (пленеру).

7.4. Система контролю та критерії оцінювання

Підсумковий контроль виконання завдань практики здійснюється після її завершення у формі звітної конференції. Оцінка за практику виставляється за наявності звітної документації з урахуванням рейтингових балів за видами діяльності практиканта, вноситься в заліково-екзаменаційну відомість та залікову книжку студента за підписом керівника.

Критерії оцінювання	Оцінка
Ставиться за: відмінну підготовку та виконання усіх завдань практики у повному обсязі, виявлення здатності: творчо застосовувати набуті знання та вміння з фаху; відмінну підготовку та виконання усіх завдань практики у повному обсязі та на високому рівні; продемонстровану ініціативність та відповідальне ставлення до практики загалом.	Відмінно
Ставиться якщо: завдання практики виконані у повному обсязі, але містять незначні помилки при написанні олійним живописом; в цілому роботи виглядають добре, але не досконало.	Дуже добре
Ставиться, якщо: завдання практики виконані у повному обсязі, але містять помилки (не досконало передана світло-тінь і тепло-холодність на пленері; володіння технікою та прийомами графіки й олійного живопису на середньому рівні); продемонстрував активність і старанність у процесі виконання завдань практики..	Добре
Ставиться, якщо: завдання практики виконані в неповному обсязі, у процесі їх виконання допускалися помилки; студент в цілому виявив: посередній рівень знань, умінь, навичок із певною кількістю недоліків; студент не в змозі самостійно проаналізувати та виправити допущені ним помилки в процесі виконання роботи; ставлення студента до виконання завдань практики не завжди відповідальне.	Задовільно
Ставиться, якщо: завдання практики виконані в неповному обсязі, у процесі їх виконання виявлено чимало помилок; студент виявив: мінімально можливий допустимий рівень знань, умінь, навичок; студент не в змозі самостійно виправити помилки на які було вказано викладачем; пропускались заняття без поважної причини; ставлення студента до виконання завдань практики не відповідальне.	Достатньо
Ставиться, якщо: завдання навчальної практики не виконані; студент виявив незадовільний рівень знань, умінь; завдання практики були виконані не в повному обсязі, при цьому допущено значну кількість помилок і неточностей; студент не виявив старанності у процесі виконання завдань практики; пропускались заняття без поважної причини; ставлення студента до виконання завдань практики вирізняється безвідповідальністю.	Незадовільно

7.5. Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов’язкового матеріалу з можливими незначними недоліками.
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов’язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок.
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності.
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов’язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

Основна:

- Гаптилл А. Л. Работа пером и тушью / Пер. с англ. А. Ф. Зиновьев; Худ. обл. М. В. Драко. – Мн.: ООО «Попурри», 2001. – 256 с.: ил. (Наявний в електронному репозиторії: <http://elib.kubg.edu.ua/2793/>)
- Грегори Н. Живопись маслом / Ноэль Грегори; пер. с англ. С. Кормашовой. – М.: Изд. дом «Кристина – новый век», 2005. – 51 с.: ил. (Наявний в електронному репозиторії: <http://elib.kubg.edu.ua/1139/>)
- Сандомирский С. Начала теории живописи. – Электронный ресурс. – Режим доступа: http://samlib.ru/s/sandomirskij_s/nachala-teorii-zhivopisi.shtml
- Тютюнник В. Материалы и техника живописи/В. Тютюнник. – М.: М.В.Шевчук, 2009. – 216 с.
- Фрэнкс Д. Рисунок карандашом / Джин Фрэнкс; пер. с англ. Е. Ильиной. – М.: АСТ: Астель, 2007. – 63 [1] с.: ил. (Наявний в електронному репозиторії: <http://elib.kubg.edu.ua/1137/>)
- Чинь Ф.Д.К. Архитектура: форма, пространство, композиция / Ф. Д. К. Чинь. – М.: Астрель, 2005. – 399 с.: ил. (Наявний в електронному репозиторії: <http://elib.kubg.edu.ua/2753/>)

Додаткова:

1. Баррас Дж. Свет в акварели/Дж. Баррас. – М.: Кристина, 2005. – 48 с.
2. Волков Н. Цвет в живописи. – Электронный ресурс. – Режим доступа: <http://www.bibliotekar.ru/cvet-zhivopisi/1.htm>
3. Джонсон К. набросок и рисунок/К. Джонсон. – Минск: Попурри, 2011. – 117 с.
4. Жабинский В. Рисунок: Учебное пособие / В.Жабинский, А. Винтова. – М.: НИЦ ИНФРА-М, 2014. – 256 с.
5. Ковалев В. Золотое сечение в живописи/Ф. Ковалев. – К.: Выща школа, 1989. – 144 с.
6. Ольмедо С. Как писать пастелью/С. Ольмедо. – М.: АРТ-родник, 2001. – 121 с.
13. Смирнов Г. Рисунок и живопись пейзажа/Г. Смирнов, А. Унковский. – М.: Просвещение, 1965. – 59 с., ил.
14. Смит С. Полный курс рисунка и живописи/С. Смит, П. Монахен. – М.: Джи Фабби Эдишинз, 2007. – 34 с., ил.